

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za črtet leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za črtet leta 1 gl.: ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXVI.

V Ljubljani, 12. prosinca 1883.

List 2.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov kerščanstva.

(Dalje.)

5. Sv. Kazimir.

Iz Jezusovega nauka lahko povzamemo, da je bogatinom veliko teže se zveličati, kakor pa ubogim. Toraj je bilo že za marsikterega otroka dobro, da je bil v revščini rojen. Revežev otrok veliko bolj čuti kakor bogatinov, kako zelo potrebna mu je dobrotljivost Božja, in zato tudi raji moli. Revščina ga tudi obvaruje stoterih nevarnosti in zanj, ktere nastavlja ljudem denar, dobro in zložno življenje, gizdavo razveseljevanje in postopanje itd. Če le starši skerbno pazijo, lahko odraste revno dete v nedolžnosti in pobožnosti.

Bogatinov otrok pa se ima z mnogoverstnimi skušnjavami boriti. In če vendar v sredi svetnega blišča ostane dober in nedolžen, je to prav posebno delo milosti božje; in tak otrok zasluži večje in lepše plačilo pri Bogu za čas in za večnost.

Tako milost je sv. Kazimir prejel od Boga.

Bil je sin poljskega kralja Kazimira III in Elizabete Avstrijske, rojen v Krakovem 5. okt. 1458, in je umrl, ko je bil še le 25 lét star.

Naj lepše in naj slavnejše, kar je moč o njem povedati, je pač to, da je v kljub vsim nevarnostim mladosti in dvorskega življenja do smerti neomadežano ohranil kerstno nedolžnost.

Poglejmo, s kakšnimi pripomočki je dosegel to, kar je največa sreča in čast slehernemu kristjanu.

a) Kazimir je bil vselej vbogljiv. Imel je silno dobro mater, ki se smé prištevati naj bolj bogoljubnim in čednostnim gospém tistega časa. V prvi dobi je sama odgojevala svoje otročiče. Ko so pa nekoliko odrasli, poiskala jim je z veliko skerbjo in previdnostjo vsestransko zanesljivega učenika. Imé mu je bilo Ivan Dlugos, sploh so mu tudi Longin rekli; bil je izgleden duhoven, blagodušen Poljak, izversten gledé velike pobožnosti in nenavadne učenosti. Večkrat se mu je ponujala škofovska čast, pa je v svoji ponižnosti raji ostal korar v Krakovem in do smerti ljubljeni učenik kraljevih otrok.

Ta dobri učenik si je znal sicer serca vsih svojih

plemenitih gojencev pridobiti, a med vsemi mu je bil najbolj vdan, najbolj pokoren in vbogljiv Kazimir. Kakor materna beseda, tako mu je bila sveta tudi vsaka beseda iz ust spoštovanega skušenega učenika. Zvesto je poslušal njegove nauke, natanko spolnoval njegove opomine in svete. In ravno ta zvesta ubogljivost je Kazimira obvarovala premnozih grešnih nevarnosti in ga obdržala na pravi poti, na poti nedolžnosti.

Kaj bi bilo Kazimiru pomagalo, da mu je bil Bog dal tako dobro mater in tako vestnega učenika, ko bi sam ne bil tako vbogljiv? Zgodilo bi se mu bilo, kakor se zgodi sto in sto otrokom, kateri ravno zavoljo nevbogljivosti v neskušeni letih zabredejo na napačne pota ter postanejo nesrečni za čas in za večnost.

b) Kazimir je bil iz serca ponižen. Vsakemu otroku je težko si pridobiti popolno ponižnost, ki je podlaga vsih družih čednost; a gotovo še naj težje je to za one, kateri stanujejo v kraljevih palačah in so obdani z vso častjo in slavo ter morajo dan na dan slišati odkritoserčno ali hlinjeno hvalo domačih in tujih. Pa Kazimir je tudi v tej reči slavno zmagal. Tolikanj ljuba mu je bila ponižnost, da se ni zmenil za kraljevo čast in imenitnost; nikdar se ni bahal in tudi ni od nikogar pričakoval ali zahteval posebne časti. Edina čast, zastran ktere je bil ponosen, mu je bilo to, da je po sv. kerstu postal otrok nebeškega Očeta in dobil pravico enkrat kraljevati z njim na veke.

Iu ker je v svoji živi veri spoznal in čutil, da je vsak človek otrok božji in dedič nebeškega kraljestva, je bil do vsih ponižen in prijazen, kakor do svojih bratov. Za reveže in priproste se je naj raji potegoval, tako, da so ga imenovali zagovornika revežev. Čeravno kraljevi sin, je vendar rad govoril in hodil z reveži ter jim z lastno roko stregel. O kako prijetno je bilo videti, ko je kraljevič, še skor deček, uboge zbiral v veži kraljeve palače, enim delil hrano, drugim obleko in denarja; zopet ene tolažil, druge pa z ljubeznijo opominjal k poterpežljivosti in posnemanju križanega Jezusa. Zdel se je o tacih trenutkih bolj angelj ko človek. Nekteri dvorjani, kterim je bila taka kerščanska ponižnost pač neznana prikazen, mu hočejo dopovedati, da se tako poniževanje do revežev ne vjema z njegovo kraljevo visokostjo, ali odgovorí jim prelepe besede: „Jaz pač nikakor nisem ták kralj, kakor je Jezus, Sin Božji. In ta je prišel iz nebeških višav k nam ubogim ljudem;

ozdravil je naše slabosti in postal sam reven, da bi nas obogatil. Učil je z besedo in djanjem, da revežu streči se pravi Njemu streči. Druge časti ne maram iskati, kakor posnemati svojega Gospoda Jezusa.“

Ljudje premalo pomislijo, kako važen pripomoček za kerščansko pravičnost je ponižnost. Kdor je v resnici ponižen, ne zaupa sam sebi in se ne zanaša na lastno moč, toraj se tudi nevarnosti ogiblje. Poleg tega pa tudi prejema obilnišo pomoč od zgoraj, kajti: „Ponižnim daja Bog svojo milost“.

c) Kazimir je rad goreče in pobožno molil. Kakor drugi otroci hlastno ljubijo mladostno igranje, tako je on ljubil molitev. V molitvi je iskal in našel svoj počitek, svoje naj ljubše veselje. Naj raji se je mudil v cerkvi blizu velikega oltarja, kjer se je ves zamaknjen klečé pogovarjal s svojim Zveličarjem v presv. Rešnjem Telesu. Mnogokrat je rekel svojemu blagemu učeniku: „Nikjer ne najdem večega veselja, kakor v cerkvi pred oltarjem. Če smem tam, kolikor me je volja, dolgo ostati, mi je ljubši, kakor lov, igra, ples in vse enako kratkočasovanje.“ Zato so morali večkrat v cerkev ponj iti, sicer bi bil še kosilo zamudil.

Posebno rad je premišljal terpljenje in britko smert, katero je Jezus iz ljubezni do njega prestal. Ta neskončna ljubezen Jezusova ga je večkrat tako zeló ginila, da se je moral zjokati in vroče solze hvaležnosti pretakati. Ker se pa to terpljenje posebno pri sv. maši razodeva in nekervavo ponavlja, je z velikim veseljem hodil k sv. maši, kolikorkrat je utegnil. In s tolikim strahom in s tako zbranostjo je bil vselej pri naj svetejši daritvi, da so se vsi pričujoči izgledovali in vnemali nad njegovo angeljsko pobožnostjo.

Taka molitvenost je bila varen škit njegovi nedolžnosti. Kajti molitev donaja nedolžnosti ob enem dvojno pomoč: pobožna molitev odterguje misli in želje od posvetnega in grešnega ter jih proti nebesam povzdiguje, blaži in posvečuje; ob enem nam pa tudi potrebnih gnad sprosi in milega varstva božjega. Serce, katero se veliko z Bogom pogovarja, se polagoma navzame nekaj božjega.

(Dalje sledi.)

Christianus mihi nomen.

(Konec tega oddelka.)

Prašajmo dalje. Zakaj se zdaj na Francoskem izganjajo domači sinovi z rojstne svoje zemlje? Zakaj se zapirajo hiše božje? Zakaj protestira pekel zoper zidanje cerkve Jezusovega Serca? Zakaj so storili šolo popolnoma brezvéerno in zakaj mečejo iz šole vsako podobico, ki le količkaj spominja na Kristusa? Zakaj hočejo škofom plačo, če za zdaj ne popoluoma odpraviti, pa vsaj skerčiti in znatno znižati? Na vsa ta vprašanja odgovoré nam hinavski farizeji, da iz gole humanitete, ozirajoč se na ubogo davke plačujoče ljudstvo. In vendar, kedaj je več terpelo ubogo ljudstvo?! Pravični Bog — kje je maščevanje — kje tvoja močna desnica? ... Pa stojmo! Denimo roko na serce, vprašajmo sami sebe: kolikor nas je še kristjanov? Kako pa je to mogoče? Kako je prišel svet do tacega brezboštva?

Kristjanje! ako Vam še bñje kerščansko serce v persih, prašajte po vzroku — in videli boste, da ni toliko kriv hudobni svet, kakor se navadno prav rado sliši in govori, ampak mlačnost in zanikarnost naša je storila, da je hudobija dospela na taki verhnec! Ako imamo še kaj ljubezni in spoštovanja v persih do Njega, po katerem se imenujemo, sramovati se moramo in bati se njegovega maščevanja.

Kaj nam prinese prihodnost, tega ne vemo. Ako nam ne prinese nič dobrega, vedimo, da veliko smo tudi mi s svojim obnašanjem in delovanjem zakrivili.

Resnica, pravijo, ima to čudovito lastnost, da enkrat gotovo zmaga, — tudi ko bi bila brez zagovornikov, od vsih zapuščena prodere, mora prodreti — kakor prodere močni solnčni žarek še v tako gosto temo. Pri taki lastnosti resnice pa vendar toliko krivice, toliko brezverstva na svetu!

Kako je to, da je svet vendar tako brezvéren? Tega so krivi oni maloverni kristjanje, ki sami brez terduega prepričanja ne morejo vspešno pričati za resnico. Tega so krivi oni mlačni ali tako zvaní „češ-kristjanje“ le po imenu kristjanje, ki se ne ogrejejo ne navdušijo za to, za kar bi se moral vsak navdušiti. Tega so krivi tudi oni oznanjevalci mirú in sprave, ki hočejo oznanjevati mir in spravo, kjer sta sprava in mir nemogoča. Združite ogenj in vodo, ako mogoče!

Gorjé, ti neverni svet — boj se prihodnosti! Boj se je pa tudi ti mlačni kristjan, ki nisi ne merzel ne gorak, ampak mlačen — mlačen za to, za kar bi moral biti navdušen, goreč, ognjen, enak iskri.

Naša doba je prehodnja doba; prehodnja doba pa je jako kritična doba, in v kritičnih časih je treba mož — značajnih, kerščanskih mož — mož z jekleno voljo. In tacih nam dandanes britko pomanjkuje.

V privatnem življenji bi bil še marsikdo kristjan — tudi bi živel kerščansko, zgojeval otroke v božjem strahu; — ali ko je treba javno spoznati svojo misel, in varovati pravice sv. križa, — koliko se jih poskrije, koliko utihne — kaka množica je ubežnikov.

Prašam vas, bojazljivci, zakaj se je sveta vera tako bliskoma širila po vsem svetu za časa naj večjega trinostva rimskih cesarjev? Ko bi bili prvi kristjanje tako brezserčni in bojazljivi, bi li mogel v tako kratkem času poganski svet postati kerščansk? Gotovo ne. K sreči so bili prvi kristjanje možje navdušeni za sv. Križ, navdušeni in ponosni na svojega vodnika, na Njega, po katerem so se imenovali.

Sredi divjih sovražnikov jih je prašal kervoločni sodnik: Kdo ste — kaj ste? In odgovoré mu brez strahú, odločno in navdušeno: Christiani sumus (kristjani smo). Šli so v smert zavoljo Kristusovega imena, in radi, z veseljem so dali življenje. Glej, čudo! Pogan vidi junake kerščanske, vidi njihovo lepo življenje, posebno gorečo ljubezen tudi do divjih sovražnikov, vidi njihovo serčnost, darežljivost življenja, in — veruje, postane kristjan: „semen est sanguis Christianorum“. Poganski svet je spreobrnila mučeniška kri — in njihov pogum je spremenil svetu lice.

Dalje vprašam, bi se li moglo kerščanstvo širiti po vročih pokrajinah afrikanskih in merzlih ravninah severnih krajev, ko bi ne imelo kerščanstvo serčnih in navdušenih mož, ki so z glasilom: „Christiani sumus“ nesli sv. križ v vse štiri dele sveta. In glejte, njihov pogum je premagal zmoto in laž.

Kri mučeniška, pogum in darežljivost njihova je svet poganski pokristjanila. In zdaj pa je veliko ljudi — ogromna množica — da, večina deržave brez strahú božjega: — kdo je to zakrivil? Gorjé vam mlačni kristjanje, ki se ne upate pokazati svoje barve, — ki se sramujete križa odrešenja in Njega, kateri vam je imé dal očitno pred svetom spoznati. Maščevanje bo prišlo vam na glave. Doživeli boste udarce, ki ste jih sami zakrivili s svojo malomarnostjo.

Slomšek — župnik.

Kot špirtuval je Slomšek dopisoval duhovnom, svojim učencem, ter jim dajal dobre svete in jih k gorečnosti in delavnosti spodbujal. Prve leta je pisal latinško, pozneje pa slovensko.

Ker je imel veliko veselje do duhovnega pastirstva, je leta 1838 prosil za težavno in revno faro Vuzenice,*) ktera mu je bila tudi podeljena. Mesca oktobra 1838, predno je šel na faro, pisal je enemu svojih nekdanjih učencev, kateri je Slomšekove zasluge preslavljajal in ga svetemu župniku Janezu Kanči-u primérjal, sledeče znamenito pismo: „Si non noscerem te verum Israelitam, in quo dolus vix credi potest, accusarem te utique adulationis ac falaciae in legendo ac judicando epistolam tuam, de caeteris sincerrimam. Quantum distat pauper Slomšek a magno Cantio! Utinam esset meus intercessor in tantis negotiis mihi concreditus, me autem ejus imitatore utique exhibere cupio in quantum preces amicorum meorum me adjuvabunt. Quod successorem meum attinet, spero virum me superiorem in officio spirituali me futurum.“ Naslednik bil mu je milg. dr. Valentin Viery, pozneje škof Kerški, ki je umrl konec leta 1881, podelivši po prejetih ss. zakramentih za umirajoče svoj blagoslov vsi škofiji.

Slomšek postal je v jeseni 1838 nadžupnik v Vuzenicah, ter bil ob enem imenovan dekan in okrajni šolski nadzornik.

Dasiravno je Slomšek šel na faro, je vendar njegov duh večkrat bival med bogoslovci, ktere je zelo ljubil. Da bi jim zapustil stalni spomin, spisal je knjigo: „Memosynon slavicum, suis quondam auditoribus et amicis charissimis“, v kateri je priobčil nagovore, pesmi in molitve, ki so v navadi pri svetih opravilih.

Slomšek bil je vzorni šolski nadzornik. Njegovo veselje je bilo bivati med otroci; ter je tako posnemal Jezusa Kristusa, našega nebeskega učenika. V šoli je primérne stavke narekoval ter tudi večkrat povedal kako mikavno zgodbo.***) V porabo nedeljske šole spisal je izvrstno knjigo: „Blaže in Nežica v nedeljski šoli“. Ta knjiga je prav mikavna; tvarina je lepo zverstena in popolnoma primerjena potrebam slovenskega ljudstva. Ta knjiga se je zelo razširila med slovenskim ljudstvom, prvi natis je imel 4000 iztisov, in njeno ceno so pripoznali tudi v zunanjih deželah.

Kot dekan je bil Slomšek ljubeznjiv prijatelj duhovščine; duhovni so ga pogosto obiskovali, in bili so vselej prijazno sprejeti, in našli so pri njem tolažbe in dobrega sveta. Z došlimi duhovni je rad molil brevir, potem se pa z njimi razgovarjal. V družbi dobrih prijatlov je rad igral na glasoviru, ter pel svete in druge poštene pesmi.

Kot župnik bil je Slomšek svoji fari duhovni pastir. Kedar je bilo treba, mogel je vsak farman z njim govoriti ter je z veliko poterpežljivostjo poslušal farmane svoje, ko so mu pripovedovali sitne reči. Kjerkoli je mogel, je rad pomagal, in obiskal je vsako revno hišo svoje fare. Posebno je rad žalostne tolažil, zatirane branil in revežem pomagal.

Skerbel je za lepoto božje hiše,***) kakor David: „dilexi decorem domus tuae“, vedoč, da lepo ozališana

*) Divitiis enim et honoribus non inhiabat, dixit in sermone funerali ejus successor in sedi episcopali inclytus dr. Maximilianus Stepišnik.

***) Dajal je rad dobre svete katehetom in učenikom.

****) Pozneje je kot škof našel nekje zanemarjeno cerkev, toraj je tiste farmane tako oestro grajal, da so stermeli kakor okamneli.

cerkev in veličastna božja služba duha povzdiguje k Bogu in verski čut blažite. Oskerbel je tudi farni cerkvi tri nove zvonove. Vpeljal je več bratovščin v fari in vedno je naglašal večkratno prejemanje ss. zakramentov. Toraj je pisal leta 1831 prijatelju: „Praznik sladkega imena Jezusovega sva imela s kaplanom prav veliko ljudi za spoved, tudi v osmini jih je še mnogo hodilo; ljudje so v fari igro opustili in tudi mnogo pohujšanja je odpravljenega.*)

Silno veliko je koristil farmanom po svojih pridigah, ktere so pa tudi ljudje iz daljnih krajev hodili poslušat. Akoravno bil je veččak ter izversten govornik, se je vendar na pridige prav marljivo pripravljajal: „similis fuit patri familias, qui profert de thesauro (repertorii) nova ac vetera, quod repertorium et nos praesertim hiemali tempore colligamus et ducimus ex foliis et libris utilibus et e quotidiana experientia.“

Sprehajaje se ob bregu Dravskem je večkrat znamenjal načert za pridige, ktere je domú pridši ali na drobno izdelal, ali vsaj bogato osnoval.

Kot župnik bil je luč sveta (Matt. 5, 14), „lux mundi, qui homines ignorantiae vitiorumque tenebris obscuratos luce doctrinae vitaeque evangelicae illuminabat;“ — bil je sol zemlji, „sal terrae, nam sicut sal cibos a putredine purgat, praeservatque, ita Slomšek instar apostoli per doctrinam annuntiatam et vitae exemplum homines a putredine peccati et malitiae purgavit, bonos ab ea praeservabat et omnes Deo gratos efficere conabatur“ (vide: „Commentarius Dr. L. Klofutar in Evang. s. Matthaei“).

Svojim kaplanom bil je Slomšek bolj oče, kakor predpostavljen župnik.***) Želel je z njimi imeti „vita comunis“: skerbel je več ko treba za njihove telesne potrebe, jima je tudi razne dobrote skazoval, ter jih je rad imel v družinji pri sebi, jima preskerbel zabavo ali kratek čas, „ne exhilarationem quaerant inter mundanos, speciatim non in diversoriis“. Bil je rad v družbi njihovi, je z njima veliko občeval, in jima je bil moder svetovalec in vodja v izvrševanji dolžnost duhovnega pastirstva. Tudi je kaplanom z veseljem razlagal in pojasnoval farno vradovanje, kedar sta mu pomagala spisovati farne spiske. Posebno pa je bil kaplanov vesel, kedar sta k njemu prišla, da so brevir skupaj molili. Z njima se je veselil in tudi žalostil. Kedar je kam šel, vzjel je seboj enega gospodov kaplanov. On sam je tudi rad opravljal dela duhovnega pastirstva, ne le lahkih, ampak tudi težavne in nadležne. Vsak tretji teden bil je on tednik, ter je vse duhovne opravila natanko doverševal, z veseljem šel obhajati v temni noči, naj je bilo vreme še tako neugodno, naj so bile pota tudi slabe. Ves goreč za čast Božjo in zveličanje duš, dajal je z zatajevanjem in vzorno darežljivostjo samega sebe lep izgled svojim kaplanom in drugim duhovnikom ter jih je k gorečnosti vnemal. In res, po njegovem navodu so njegovi kaplanje postali vzorni duhovniki, čast lavantinske škofije.

*) Utinam omnes sacerdotes, quae docent, semper etiam in factis adimplerent, et pro iis quos monuerunt, orarent quoque; frequentius homines converterentur. Sed ne obliviscamur nec istud Davidis: „Non nobis Domine, non nobis, sed nomini Tuo da gloriam!“

***) Kakor pravi sv. Pavel (Rom 13, 10): dilectio proximi malum non operatur, plenitudo legis est dilectio (12, 9); dilectio sine simulatione, odientes malum, adhaerentes bono, charitate fraterna invicem diligentes, honore invincem praevenientes (1. Cor. 13, 17). Caritas patiens est, benigna est, non aemulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non quaerit quae sua sicut, non irritatur, non cogitat malum.

V farovžu bil je Slomšek previden, dober, pa če je bilo treba, tudi ojster gospodar. *) Svoje posle je opazoval, in vse vedel, kar so prav storili ali ne. Če se je kdo kaj pregrešil, ga je resnobno posvaril; če se pa služabnik dvakrat posvarjen ni poboljšal, bil je gotovo iz farovža odpravljen. Farovski družini bil je duhovni red za vsak dan, vsaki teden in mesec predpisan. Vsaki mesec so prejeli ss. zakramente, ob nedeljah bili so vsi pri keršanskem nauku, vsaki dan pa so večerno molitev skupaj opravili, ter vest izpraševali. Večerno molitev je Slomšek sam družini predmolil, ter je z ozirrom na praznike kake molitve pridelal. V adventu zlasti in v postu je molil z njimi skupaj sv. rožni venec, kar se je tudi zgodilo vse nedelje, in takrat je po celo uro bil pri njih, ter jim je bral pobožno berilo, ali pa razlagal keršanski nauk.

Srečni so bili posli v službi pri župniku Slomšku, in to srečo so tudi spoznali. Ko je škof postal, so nekdanja družina njegova in najbolj poštene mladenči in najbolj pridne dekleta poganjali se za službo pri njem, in ko se je v Maribor preselil, so jokaje prosili, naj bi jih seboj vzeti hoteli.

Slomšek, „omnibus omnia factus“, hotel je fari tudi koristiti v prihodnje. Pregledal je farni arhiv ter ga vredil (vredeni farni arhiv je podlaga farnemu vradovanju) in je neke stare pravice, poprej zgubljene, zopet pridobil, ter se ni menil ne za zopervanje, ne za težave, ktere je moral prestajati: poganjali se je neustraheno za resnico in pravico, rekoč: „moji nasledniki mi bodo hvaležni“.

Slomšek je tudi rad opravljal duhovne vaje,**) kedar je le mogel. Deržal se je rad lepega reda v cerkvi in v farovžu: eden njegovih kaplanov tako-le popisuje cerkveni in hišni red — ter duhovno občevanje: cerkveni red imel je 10 točk; sv. maše so ob delavnikih ob 6, 7 in 8; duhovne opravila gospodje po versti opravljajo; v spovednico naj gre vsak, kedar je klican, keršanski nauk razlaga nadžupnik ob 6, in ob 10 pa imata gg. kaplana božjo službo; izhode opravljajo kaplanje po navadi, v farne bukve zapisuje tisti, kateri je kerševal; poroke ali pokope treba je pa pravilno čedno in lepo vanje pisati.

Hišni red imel je 6 točk: opoldne je bilo kosilo, večerja je bila po zimi ob 7, po leti pa ob 8. Ne gre od večerje izostajati brez gotovega vzroka, kateri naj se poprej ali pozneje pové. Če kaplan pomaga v farnem vradu ali pri kmetiji, dobí zato zajutrek. Po drugih hišah ne gre zajuterkovati, perilo in snaženje čevljev se v farovžu oskerbljuje. Kaplan dobí opoldne maslec vina, zvečer pa pol masleca; ne smé se pa po vino pošiljati v gostilnico — ako kaplan drugekratí hoče vina, more ga dobiti v farovžu za nizko ceno; postrežbo in kurjavo preskerbí domača družina; derva si kaplan sam kupi.

Za duhovno občevanje je bilo 6 točk: V ponedeljek, sredo in petek se matutin skupaj moli, po matutinu in hvalnicah je duhovno branje; molitev pred jedjo in po jedi se moli glasno — latinsko; pogovor bil je v ponedeljek in četrtek po latinsko, v torek in petek po nemško, o sredah in sobotah pa po slovensko; eno dobro uro pred večerjo ali po večerji je poštena zabava, petje (etiam ludus honestus). Pričakuje se od gg. kaplanov, da bodo disciplinarne pravila — cerkvene in škofijske — spolnovali, ne prisiljeni, ampak radovoljno, iz prepričanja. —

*) Si quis autem domui suae praeesse nescit, quomodo ecclesiae Dei diligentiam habebit. (I. Tim. 3. 5.)

***) Exercitiae spirituales annuales sacerdotibus perutiles sunt; ast quovis secundo anno instituendae prorsus sunt necessariae.

Naj tu še sledí dnevni red, kterega P. Chaignon (I. dul. 18. meditatio) duhovnim pastirjem priporoča: „In einer guten Betrachtung will ich mir sogleich am Morgen einen reichen Vorrath innerer Kraft sammeln, welche mich während des Tages gegen die Einflüsse der äussern Dinge schützen soll. Durch das betrachtende Gebet mit Gott schon vereinigt, will ich mich mit ihm noch inniger vereinigen am Altare, und so entflammt von dem Feuer der göttlichen Liebe werde ich mit Muth an die Erfüllung aller meiner Pflichten gehen, als da sind, Studium, Dienst, Brevier, Liebeswerke. Eine Einkehr in mich selbst gegen die Mitte des Tages, eine fromme Lesung am Abende, ein Besuch des allerheiligsten Altarssakramentes und eine ernste Gewissenserforschung vor dem Schlafengehen werden die Verluste, welche ich in meinen Berührungen mit der Welt erlitten habe, wieder ersetzen, werden meinen Eifer wieder beleben, werden meinen Entschlüssen eine neue Festigkeit geben. Sobald ich merke, dass ich meine Uebungen vernachlässige, oder dass ich dieselben zerstreut verrichte, oder dass ich versucht bin, sie abzukürzen, will ich mich mit dem Worte Chrysti waffnen, und dem Versucher, wer es auch immer sei, zurufen: In his, quae Patris mei sunt, aporet me esse. (Luc. 2, 44.)“

Potem nadaljuje ta gospod, bivši kaplan Slomšek: Kar so škof Slomšek, moj ljubljeni duhovni oče umerli, nimam več nobenega veselja. Pridjani načert reda, prosim, mi pošljite nazaj, da ga hranim za spomin svojega bivanja v Vuzenicah. Tega reda se je Slomšek prav natanko deržal, in še več je storil, kot je zapisano. Tako imel je zraven keršanskega nauka tudi zgodnje duhovno opravilo. Quod erat sine remuneratione per agendum, ipse suscepit, nobis autem reliquit ea, pro quibus remunerationem suscepimus. Tako je on opravljal v adventu brezplačno zorne maše, midva sva imela černe maše. . . *) Če je bilo treba po noči iti obhajati, dal nama je konja belca, da sva jahala, in tudi v tednu sva se z njim vozila, kedar ni bilo dela na polju. . . Vodil me je tako modro in tako blagodejno je name vpljival, da mu bodem hvaležen do smerti. Enkrat smo bili povabljeni na veselico v Hohenmauten; Slomšek nas je tje peljal, noscens indolem meam aliquantum mundauam; pa kmali sem zapazil, da je le zarad mene tje šel — in to me je osramotilo in ganilo močno. Tega ne bom nikoli pozabil, pa tudi od takrat me niso več mikale take veselice. Le to rečem, da pokojnega dobrotnika ne bom nikoli pozabil in bodem mu vedno hvaležen ostal.“

Tako piše eden bivših kaplanov o Slomšku. Tako je Slomšek spolnoval vse dolžnosti svoje ter se ravnal po besedah sv. Pavla: in omnibus temetipsum praebe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, et gravitate, verbum sanum, irreprehensibile — in ravno to je tudi v serce vtisoval duhovnim svoje škofije v prvem pastirskem listu, v katerem jim priporoča, da naj skerbijo za svoje lastno posvečevanje in za zveličanje duš, ter naj jih vnema k pobožnemu življenju, rekoč: Diligite cellulas Vestras, Vestrumque habitaculum; sit vel parvum aut majus, templum tamen sit devotioni studioque destinatum. . . Pač zlate besede.

Francoski narod preslavlja dobro znanega župnika Vianeja v Ars-u; mi Slovenci pa se smemo ponasati s Slomšekom, ker on je bil lepota in čast slovenskega naroda, svitla zvezda na nebu katoliške Cerkve, vzor katoliškim duhovnom.

*) Slomšek exemplum liberalitatis et generositatis. Avaritia namque est radix omnium malorum; fugiamus et studium dominandi nosque ingerendi in res, quae ad nos non pertinent; nam ex his oriuntur discordiae, rixae et etiam lites judiciales sacerdotum. . .

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Gradcu, 28. decembra 1882. (Konec.) Omenil sem Vam že zadnjič, da Gradec res precej stori za reveže. V prvi versti moram omeniti tako imenovane „ogrevalnice“ (Wärmestuben), menda tri po številu, v katere zahaja čez dan stotine revežev ogrevat se in povživat kaj gorkega. Nabira in kupuje se obleka in kurjava za uboge. Koliko da se s tem v resnici pomaga, mi ni moči povedati. Vsega se polastuje posvetna mestna gosposka in popolnoma se ne morem znebiti misli, da je ta naprava le zunanost, le neka prevlaka čez uboštvo, ki mora vendar le terpeti in zdihovati po pravi pomoči. Posebno zaradi tega se mora nas polastiti ta misel, ker je tukaj neka posebna versta beračev, ki človeka preganjajo po cele ulice daleč, tudi v stanovanje, ako jim hitro ne sporniš želje. — Na drugi strauf pa se šopiri bogastvo in zapravljivost, tako, da ima Gradec res nekako aristokratsko lice. Reči se mora, da ima tukaj res lepo življenje oni, ki ima dovolj pomočkov. Zastran zdravja pa bi jaz oziroma na Gradec ne deval ljube Ljubljane tako pod ničlo, kakor se navadno godi. Povsod polno dima in duha po oglji, ki se skoro edino tukaj žgè, megle skoro nikoli ne manjka, ki zagrinja mesto, kakor kako pregrinjalo. Nekaj večerov smo imeli tako gosto meglo, da sem videl komaj korak pred sabo in zraven tega se je tako vlegala na pljuča, da sem se jel skoro bati. Veter preprihava res kaj čversto dolge od severa proti jugu potegnjene ulice, ali za marsikateroga je ravno ta veter škodljiv. — Od Svetega dne nam vsaki dan, akoravno precej medlo, ljubo solnce sije. Pravega mraza še nismo imeli, in naj manj ga imamo sedaj. Milo se mi je storilo, ko sem videl germovje poganjati popke, celo kak zelen listič je pogledal zvedavo, je li že pomlad prišla, ali ponočna slana mu je zamorila življenje. Sneg, katerega je palo nekaj pred Božičem, bode kmalu zginil.

Kakor je večinoma dandanašnja vednost protiverska, tako so tudi nauki, ki se glasé po vseučiliščnih dvorinah, pogosto veri in cerkvi malo prijazni. Res so nekateri profesorji vse časti vredni; ali marsikteri se ponasajo s prostostjo v vedi, šopiri se dostikrat materijalizem in darvinizem. Pravega zanimanja za take nauke sicer ne morem opaziti, ali vidi se, da se prijemajo, ker dostikrat manjka prave rzsodbe. Zato je srečen gimnazijalec, ki je ohranil zaklad terdne vere, še vse bolj srečen vseučiliščnik, ki je na vseučiliščih ni zgubil! Kak duh da preveč veje med prihodnjimi učenci, državniki, zdravniki itd., to se razodeva celo v zabavnih veselicah. Ko je odhajal modroslovja profesor Richl v Freiburg, so mu napravili v čast „komers“, pri katerem se je mnogo govorilo in se slavil odhajajoči profesor, ker je nakoval mnogo orožja, da je z njim mogoče pobivati — kaj neki? ni težko uganiti. Naslednik njegov je precej v prvem pouku naznanil, da hoče „stopiti v Richlove stopinje“. Sad, ki se večkrat kaže pri dijaštvu, je malo prijeten, neka osornost pri mnogih, katero slabo zakriva neka prisiljena zunanost. Večkrat je slišati o dogodkih, pri katerih ima policija opraviti.

Sicer pa je veri nasprotno govoričenje tako puhlo, da je treba pomanjkljivost s širokoustnostjo zakrivati. Dobri katoličani bi prav storili, ko bi molili za odvrnjenje nevarnosti, ki grozijo katoliški veri iz marsikterih višjih šol in slabih knjig. Kdor zamore s svojim podukom kaj storiti, naj ne zamudi dobrega dela, in kdor zamore odvrniti koga od slabe knjige, rešiti more njegovo dušo. (Morebiti drugi pot še kako besedo o slabih knjigah itd.)

Dubica bos., 26. grudna 1882. Zahvalno sem prejel poslanih 54 gl. 20 kr. za poslane mi svete maše; Bog plati gg. pošiljateljem! Ona dva gg. misijonarja med nemškimi naselniki sem zdaj preskerbel s ss. mašami za nekaj časa; ali novi so me zaprosili, naj jih tudi njim kaj oskerbim, ter so mi, ker niso toliko potrebni, iz lastne volje obljubili, da mi bodo tretjino štipendije podarili za doveršenje in znotranje olepšanje moje kapele. Tako vidite, da berž lahko oddam vse prejete ss. maše, in od poslednjih bi imela še kapela pomoč.

Omenili ste v predzadnji „Danici“, da Slovenci tudi med tujim svetom ohranjujejo vero, in to Vam poterjujem iz lastne skušnje vsaj po jugoslovanskih zemljah. Navadno je Slovenec še precej bolj pokoren svojim predstojnikom, kakor pa drugi narodi; zato tudi večidel Slovence povsod radi imajo, celo iščejo jih, ker zraven pokorščine znajo tudi bolje in urneje delati ter svoje poslove veršiti, kakor pa drugi ondašnji ljudje. Italijani so pač še bolji od Slovencev, posebno zaradi treznosti, ktera se pri Slovencih tudi v tujih zemljah dostikrat tare in gazi. Sploh pa se deržé Slovenci po raznih okolnostih še precej domačih kerščanskih navad, da molijo skupno rožni venec, da hodijo v cerkev, ako ni celo predaleč od njih, da opravljajo tudi, ako je zbog spovednikov mogoče, velikonočno spoved. Ravno župnik iz hervaške Dubice mi je pripovedoval, da vsako leto nekaj Kranjcev o veliki noči k spovedi dohaja, ter da imajo vsi molke (paternoštre) v rokah, ko so v cerkvi. Da, molek je tukaj med Slovani na jugu posebno in očitno znamenje katoliške vere ter gorečnosti v molitvi. Tako mi je neki težak (duinar) lausko jesen, ko sem bil še na prvi misijonski postaji, in sem ga vprašal, od kod da je, in ako je katolik, odgovoril, da je iz Senjske biškupije, pa da je katolik in berž je izvlekel iz žepa molek, rekoč: „Vidite, gospodine, da ne lažem, vidite, da imam molek“. Resnično je to, da se posebno med graničarji redko vidi molek; menda zato, ker se razposajeni razkolniki norčujejo iz njega; tudi pa so bili graničarji čisto pod vojaško oblastjo, ktera se za molek pač ni brigala, ampak za puško in druge stvari. Sploh so Slovenci Hervatom podobni ljudje, vsaj tukaj okoli so v tem slovesu posebno pri župnikih, pa tudi prostem ljudstvu. Neki otec trapist mi je nekako ves začuden pripovedoval, da so njihovi delavci (bili so Gorenjci) v gojzdu zvečer vkupno rožni venec (roženkranc) molili ter mi je pristavil: Zdaj pač vém, da so vaši ljudje resnično pobožnega duha; drugi naši delavci niso rožnega venca molili; tudi so dohajali ravno ti iz šume (gojzda) o nedeljah in praznikih v samostan k sv. maši, ker ni bilo daleč proč nobene cerkve. Da sim ter tje nekteri tudi vse pobožnosti opuščajo, se — žali nam — ne more tajiti; vendar pa sploh se deržé Slovenci tudi v tujih deželah skerbneje domačih kerščanskih navad, kakor pa drugi narodi, izjemši samo Italijane. Ta dobri duh bi se morda še bolje ohranil, ako bi čč. gg. dušni pastirji sploh in še posebej onim, ki ravno odhajajo v tuje zemlje, posebno na serce in na dušo navezali, da naj živé povsod prav kerščansko, po domačih slovenskih navadah, da ne bodo ljudi pohujševali, ampak jim povsod z lepim zgledom svetili v pridnosti, v molitvi, v službi božji, v prejemanju ss. zakramentov, ter — v postu, da ne bodo mesa jedli o prepovedanih dnevih, ker ondašnji ljudje, bili katolici ali razkolnici, od olajšanja te cerkvene zapovedi nič ne vedó in tudi nočejo vedeti, zlasti ker je razkolniku vsa vera — v postu.

Veselo in srečno novo leto vsim p. n. dobrotnikom mojega misijona! Bog naj jim poverne stotero, kar so darovali — Njemu na čast in za razširjanje njegove svete vere. Z Bogom!

Hvaležni
Val. Lah.

Iz Amerike. V St. Frančišku, Milwaukee Co., Wis., 19. grudnia 1882. — Na preprijazno Vašo opombo v letošnjem 33. čislu cenjenega Vašega lista, da naj večkrat kaj pišem, hočem danes zopet nekoliko verstic poslati preljubi „Danici“ ex hac terra nova.

Letos prišlo je nenavadno mnogo dijakov v naše semenišče; nas tukajšne Slované razveselilo je seosebno to, ko smo mej novimi kolegi našli tudi nekaj svojih rodni bratov. Kar smo želeli in premišljevali že dve leti, možno nam je bilo vendar le zveršiti — osnovati slovansko literarno društvo. Poprej bilo nas je premalo, no sedaj nas je pa vendar 12 (4 Slovenci in 8 Čeho-Slovanov).

Namen našega „Slovanskega spolka“, kakor pravi § 1. društvenih pravil, je ta, da bi se člani vadili v slovanskih jezicih, soznajali se s slovstvom slovanskim, na prihodnji stan „slovanskih“ duhovnikov se pripravljali in živelj slovanski po svojih močéh podpirali.

Da bi se ta namen le količkaj doseči mogel, treba je društvu knjižnice slovanske. Sklenilo se je toraj, da si društvo vstanovi svojo knjižnico, katero bodo člani z mesečnimi doneski podpirali. Stvar gre bolje od rok, nego se je mislilo. Nekaj knjig se je že omislilo iz društvene blagajnice, nekaj so jih pa tudi gg. člani podarili. Poučuje se v „Spolku“ slovenski in česki pri vsaki seji, sicer je pa prosto v katerem koli slovanskem jezici kdo hoče govoriti.

Za „starosto“ smo si izvolili g. Vácslava J. Koernerja. Le škoda, da nas bode verli gospod že ta teden zapustil. Potem bode namreč posvečen ter pričel svoje delovanje v vinogradu Gospodovem kot asistent preč. g. župn. Viljemu Čoki, pri cerkvi sv. Prokopa v Chikagi, Ills. Pretečeno nedeljo (17. t. m.) nam je zadnjič predsedoval. Poslovil se je od nas v jako ginljivem govoru ter nam obljubil, da se bode za svojo rodovino naj prej spominjal „Slovanskega spolka“ in svojega naroda pri prvi daritvi sv. maše. Gromeči „Slava“, „Na zdar“ in „Živio“-klici so doneli g. govorniku po dvorani. Za prihodnjega starosta izvolili smo si g. bogoslovca Bohumíra S. Kramoliša.

Kar seje društvene tiče, priznavati moram, da so člani res marljivo in pridno delali v teh dveh mesecih. Precej pri prvi seji 5. nov. t. l. govoril je gosp. V. J. Koerner „o potrebi zrizování literárních spolků slovanských“ (razprava je obelodanjena v „Hlasu“). Razkazoval nam je med drugim seosebno to, kako je treba društev ravno nam Slovanom v Ameriki. Ako nam je kaj za rojake naše, moramo skerbeti za katoliške slovanske društva. Če nečemo, da nam odpadejo od sv. vere ter se utopé med družimi narodnostmi. Tako raztresene Slované v Ameriki veže le sv. Cerkev in društvo.

10. dec. t. l. je med drugim g. Bohumír S. Kramoliš podal nam razpravo: „Proč máme zrizovati katolické školy v Americe“. (Spis ta je tudi priobčen v 428. čislu „Hlasovem“ 1882; to čislo Vam pošiljam.) *) „Hlas“ (vrednik mu je preč. g. župnik J. M. Koudelka) je verli branivec sv. vere v Ameriki, skerbi pa tudi vspešno za ohranjenje narodnosti česke med tukajšnjimi rojaci. Slišali smo potem nekoliko družih govorov, kakor o Hátku, o žitji in delovanji Val. Orožna itd.; tudi mnogo slovanskih in českých pésen se je deklamovalo.

Ako nam še kaj več članov dojde, moglo bode društvo vspešno delovati. Začetek je povsod težek. Toliko o našem življenji v semenišči.

Iz Minnesote mi ni mnogo novic. V Wabashi, Minn., imajo boje sedaj sv. misijon.

Preč. g. misijonar Peter J. Jeram prestavljeni so iz Highlanda, Wabasha Co., Minn., v Minneapolis, Minn.,

8. nov. t. l. preselili so se tje. Minneapolis je največe mesto v Minnesoti. Že sedaj ima nad 80.000 prebivalcev, a množé se pa silno hitro. Katoliških cerkvá ima mesto šest in g. Jeramova bode že sedma. Kakor mi pišejo preč. g. P. J. Jeram, so ljudje v njihovi župniji še malo navajeni, a da se pa vendar videzno boljša vse; vsako nedeljo jih je več pri sv. službi Božji, katero opravljajo začasno v šolskem poslopji. Omislili so pa v kratkem času, kar so tam, že mnogo cerkvenih stvari, tako: mičen altarček, kelih, ciborij, plaščev mašnih, večno svetilnico in mnogo družih potrebnih stvari. — Med svojimi verniki imajo tudi precejšno število Čeho-Slovanov.

Učiti se imamo dovolj; čez kaka dva meseca prejela bo deva z g. A. Ogulinom male redove.

Naj pa končam za danes, ako mi bode čas pripuščal hočem večkrat kaj sporočiti. *)

Ivan K. Solnce.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Seje v deržavnem zboru se zopet pričnó 15. t. m.

Kakor že poprej, so ob novem letu dohajale nove poročila o groznih povodnjih s krajev ob Donovi in po Nemškem in Českem.

Do španskih škofov so sv. Oče Leon XIII razglasili encikliko, ki obsega v sebi več ali manj nauke za vse narode. Španski narod je razdeljen v več politiških strank, ki se z vso razdraženostjo med seboj napadajo; papež pa jim k sercu ženejo, da nič ni bolj napačno in nevarno, kakor če se vera meša s politikom. Toraj sv. Oče z resnimi besedami govore o zmernosti in edinosti; sej da Cerkev sama na sebi ne obsoja nobene deržavne vravnave, samo da ima vero in pravico za vodnico. Zato naj tudi noben katoličan družega zaradi drugačne politiške misli ne obsoja; vsi pa naj bodo edini v tem, da se katoliška vera nežaljena ohrani ker le-ta je najmočnejši podpornja vsaki deržavi.

Prusko. Liberalno prusko novinarstvo, kakor pišejo, je hudó razdraženo zaradi tega, ker je ruska vlada prehitela prusko s konkordatom s sv. Stolom. Zaradi tega kričé nad sv. Stolico, kakor je njih navada, češ, ona je kriva, da ni dospelo do porazumljenja v nekterih točkah. Pravijo, če bi bila tako prijenljiva do pruske, kakor je bila do ruske vlade, bi bili dogovori že davno zveršeni, češ, tudi pruska vlada ne iše več kot ruska. Vediti pa je, da zahtéve Bizmarkove so vse druge. tudi on zahteva, naj vlada postavlja škofe in župnike, toda kako? Vse drugač kot je sv. Stol dopustil na Ruskem. Pruska vlada neče slišati o kaki prezentaciji ali prekonizaciji itd. Ona hoče škofe in župnike in vsacega duhovna postavljati kakor deržavnega vrednika; ona hoče imeti izločni nadzor v semeniših itd. Da se s cerkvenega ozira ne more tako daleč odjenjati, je očitno.

O Gambettu piše „Univers“: „Gambetta je bil zadosti kerščansko izrejen, da je lahko poznal sv. vero. Da bi se bil pač zadnji trenutek zavedel hudega, kar je storil, in obžaloval! To so želje, ki so jih imeli vsi katoličanje, ko so zvedili konec tega preganjavca. In ko se je včeraj hladnokervno veselilo mnogo tacih, kterim je vstrezal, so ti klerikalci, ktere je nespametno menil ugonobiti, molili za zveličanje njegove duše. Tako se mi maščujemo!“ — Pavel de Cassagnac pravi v

*) Prav hvaležni bodemo Slovenci. Tudi Vam bratovski pozdrav in veselo novo leto!

„Pays“-u, da se v smerti Gambettovi vidi roka Božja; ž njim je republika umerla, snop je razvezan, klasje razperšeno pojde po vetru. Meščani ne vidijo več nobenega rešitelja zoper ljudovlado, ker Gambetta je hotel biti Bonaparte. Upa se, da bo kdo v zboru zahteval preiskavo vzrokov, vsled katerih je Gambetta umerl.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

15. pros. S. Maver. — 16. S. Marcel. — 17. S. Anton puš. — 18. Stol sv. Petra v Rimu. — 19. S. Kanut. — 20. S. Boštjan. — 21. Septuvagezima, ali prva predpepelnična nedelja. S. Neža.

Zahvale:

Št. 2. Priporočil sem bil nesrečno neko družino Devici Mariji v priprošnji; ker so se zdaj razmere veliko zboljšale, priserčno hvalo Mariji Devici naznanjam.

A. K., župnik.

Št. 3. Več lét bolna na očéh, sem poskušala razne zdravila, pa nisem prišla do popolnega zdravja. Zaupno pa začnem zdihovati k Naši ljubi Gospéj presv. Serca in jo prositi, ako je volja Božja, da ozdravim. In uslišana sem bila, popolnoma imam zdaj zdrave oči. Toraj čast in priscrčna zahvala Bogu in ljubi Devici Mariji!
V Ljubljani, 7. prosinca 1883. M. Š.

Št. 4. Zgubljen človek, priporočen v „Danici“, se je na Marijino prošnjo popolnoma spreobrnil; zapustil krive pota in začel keršansko živeti. Preserčna zahvala Bogu in N. lj. G. presv. Serca!

Iz Ljubljane.

Družina.

Št. 5. Mater smo imeli na smertni postelji, prevideni so bili s ss. zakramenti, že sam zdravnik je dvomil, da bi še ozdraveli; pa boječi se za njih življenje, in če je volja Božja, da bi še ozdraveli, jih začnemo priporočati N. lj. G. presv. Serca, opravljamo devetdnevnicu in uslišani smo bili. Začelo se je kmalo boljšati in popolnoma so ozdraveli. Obljubili smo zahvalo v „Danici“ razglasiti in danes jo spolnimo. Preserčna zahvala N. lj. Gospéj presv. Serca!

V Ljubljani, 7. prosinca 1883.

Hvaležna družina.

Št. 6. Hčerka z nevarno in hudo boleznijo je na priporočilo k Naši ljubi Gospéj in sv. Jožefu popolnoma ozdravela; vsled obljube, da hočemo zahvalo po „Danici“ razglasiti, rečemo toraj: „Bodi vedno češena in zahvaljevana N. lj. Gospá in sv. Jožef!“

Jožefa Porenta.

Št. 7. Naši ljubi Gospéj presv. Serca in sv. Jožefu za ozdravljenje iz hude bolezni na očéh! Priporočam se vsem udom v pobožno molitev za stanovitno zdravje.

M. Klemenčič.

V molitev priporočeni:

Bolna oseba za zdravje. — Mati priporoča sina in hčer. — Srečna rešitev posebnih težav. — Ud bratovšine N. lj. Gospé priporoča svoji hčeri v Marijino varstvo. — Žena za zdravje na nogi. — Mož hudo bolan za zdravje. — V imenu mladega Jezuška se priporočam za molitev in goreč zdihljej do Naše ljube Gospé presv. Serca, ss. treh Kraljev in sv. Jožefa za gotovo pomoč v prehudih dušnih in telesnih zadevah, in priporočam v molitev tudi svoje sovražnike. Prosim prav le po za

memento pri sv. mašah. — Razuzdan sin. — Mati treh nedoraslih otročičev za zdravje. — Spreobrnjenje sina.

Pomočki k modrosti.

(Iz Pregovorov I. II.)

8. pros. Otročaji! doklej bote ljubili otročarije, doklej bodo neumneži želeli, kar jim je škodljivo, in nespametniki vednost sovražili. (To je: Neumneži, doklej bote ljubili greh in hudobijo; doklej bodo zasmehovavci vere zasmehovanje ljubili, kar njim samim naj huje škoduje.)

9. Spreobrnite se na moje svarjenje (kliče večna Modrost).

10. Ker sem vas klicala, pa ste se branili, roko stegovala, pa ga ni bilo, da bi se bil ozerl; ... se bom tudi jaz posmehovala, kadar vas zadene, česar se bojite. (Prišel bo čas, ko bi radi poslušali večno Modrost, vi zasmehovavci vere; pa utegue biti prepozno.)

11. Kadar nadloga nagloma pridere, in poguba kakor vihar priverši: tedaj me bodo klicali ... pa me ne bodo našli; zato, ker so krotitev sovražili, in za Gospodov strah niso marali.

12. Moj sin! ako sprejemaš moje besede in moje zapovedi pri sebi ohrauiš: tedaj boš strah Gospodov razumel, in spoznanje Božje našel.

13. Ako pride modrost v tvoje serce, in znanje tvoji duši dopade ...; boš obvarovan hudobne poti, in človeka, kateri napčno govori (to je: obvarovan boš greha in zapeljivega človeka).

14. Zakaj pravični bodo v deželi prebivali in prosti bodo v nji ostali. (Obljubljena dežela je bila predpoda nebés.)

15. Hudobni pa bodo iz dežele potrebljeni.

Množenje bratovšine.

Udov bratovšine Naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega je bilo do konca leta 1882 v glavno knjigo za slovenske dežele v Ljubljani vpisanih 106.932. Res, lepo število. Bog daj tudi v tekočem letu enako gorečnost in vedno več milost na tolike prošnje te lepe bratovšine!

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. V tukajšnjem uršulinskem gospejskem samostanu je bila pretekli ponedeljek zopet izvoljena poprešnja prednica prečast. gospá M. Antonija Murgelj. Bog daj srečo!

Stan prebivalstva v Ljubljani. Leta 1882 je bilo v Ljubljani v stolni fari rojenih 45 (lani 55), umerlo jih je 65 (l. 61), poročenih 23 parov (l. 26). — Pri sv. Jakopu rojenih 188 (l. 173), umerlo 194 (l. 148), poročenih 41 (l. 45) parov. — V frančiškanski fari rojenih 243 (l. 206), umerlo 209 (l. 191), poročenih 68 (l. 59) parov. — Pri sv. Petru rojenih 313 (l. 287), umerlo 375 (l. 289), poročenih 57 (l. 65) parov. — V Ternovski fari rojenih 95 (l. 110), umerlo 90 (l. 75), poročenih 28 (l. 19) parov. — V deželni bolnišnici jih je umerlo 388 (l. 393). — Tedaj je bilo v Ljubljani skupno rojenih 884 (l. 831), umerlih 1321 (l. 1157), poročenih 217 (l. 214) parov.

Pro sacerdotibus. Nekteri pogreški v Direktoriju pro 1883 naj se tako-le popravijo: Festum S. Petri Dam. (13 sušca) „Credo“. — 3. Martii: „3. oratio: pro Papa“. — Dom. III. p. Pent.: „color viridis.“

V Marijanišču sirotinskih dečkov je bila 4. t. m. prav priserčna božičnica, pevana igra „Zvonček Irvinški“, vsa primerna ondodni napravi in božičnemu času. Potem je bilo kacic 50 dečkov obdarovanih z obleko, kar so blage gospé in gospodje zložili in nabrali. Poslednjič so premilostni gosp. knez in škof dr. Janez Krizostom s prav lepim govorom razveselili poslušavce in sirotinsko mladino. Omenili so, da so ti dečki sirote, pa vendar ne sirote v pravem pomenu. Sej da imajo Očeta nebeškega za svojega si očeta, Mater Marijo za svojo si mater; Sin Božji sam pa je postal njim brat, ko se je iz ljubezni do njih včlovečil in kakor malo, ubožno dete prišel na svet. Pa tudi na zemlji so si našli nove očete in matere v tolikih dobrotuikih in dobrotnicah. Opominjali so jih, kako priserčno naj toraj ljubijo Očeta nebeškega, kako zvesto naj mu služijo, posnemajo svojega nebeškega brata Jezusa, se skerbno varujejo greha itd.; pa tudi, kako hvaležni naj bodo svojim dobrotnikom na zemlji, za nje molijo itd. — Verli P. Angelik, ki je samo pri „Oratorium-u“ sedemkrat vodil petje, je tudi tukaj izverstno opravljal enak posel.

V Gorici bode v nedeljo, 14. t. m., posvečenje novega Poreškega škofa prečast. gosp. Al. Zorna. Objubila sta k slovesnosti priti milostna gg. škofa: dr. Ivan Nep. Glavina in dr. Fr. Anijan Feretič, Kerski škof. — Z veseljem sem čital, kako se ljubljanski gg. bogoslovci trudijo, da bi razširili Slomškove dela.

V Gorici, kakor „Soča“ piše, je bilo l. 1882 rojenih 555, umerlo pa jih je 659, in porok je bilo 133.

Po novem imeniku čast. redovnikov sv. Frančiška hervaško-kranjska okrajina ima 12 samostanov v raznih škofijah, in sicer: 3 v ljubljanski, 1 v goriški, 2 v lavantinski, 4 v zagrebški, 1 v terzaški in 1 v senjski. Provincijal je preč. P. Friderik Hönigman na Kostanjevici nad Gorico; štirje samostani (v Ljubljani, Karlovcu, Klanjcu in Nazaretu) imajo tudi lastne duhovnije, v katerih je nad 17 tisoč duš. V Novomestu se vdeležujejo deloma pri gimnaziji in imajo tudi ljudske šole. Sicer pa vsestransko in prav obilno pomoč skazujejo s svojimi izhodi v bližnje in daljne duhovnije, s spovedovanjem in podukom domá in po napravah itd. Provincija šteje 92 oo. duhovnov, 7 klerikov, 3 novince, 34 bratov laikov, 25 tercijarjev, tedaj vseh redovnikov skupaj 161. — Starosta patrov je č. o. Matej Pibernik, zlatomašnik, rojen l. 1801. — Umerlo jih je 8 v preteklem letu. R. i. p.

Nekaj lepega za ranjce. Tudi pri nas je že prišlo precej v navado, da se po smerti kacega predrazega umerlega kupi neko število lepih podob in se zadi natisne nekaj verstic o ranjcem, n. pr., dan in letnica rojstva, smerti, njegov bivši stan, priméren rék iz sv. pisma ali pa malo verstic, znamenajočih značaj in lepe lastnosti ranjcega itd., pa še prošnja, naj bi se ga prijatli in znanci spominjali v molitvah. Blaga Apolonija Diepenbrokova, sestra kardinala bratislavskega knezo-škofa, kakor se bere v „Moniki“, je vse svoje življenje darovala djanju usmiljenja do bližnjega in je posebno ubogim bolnikom mesta Regensburga nezmérno veliko dobrega storila. Ta dobra oseba, ki je imela silo znanstva in prijateljstva po mnozih krajih, je bila tudi v posestvu premnozih tacih spominskih podob. Pa je tudi prijateljsko ljubezen skazovala ranjcim, in sicer s tem, da vselej po kosilu je k molitvici po jedi pridjala še „očenaš“, „češenamarijo“ in „Gospod daj jim večni mir...“ za vse tiste, katerih spominke je v posesti imela. — Morebiti bi kdo, ki sicer ni preobložen, mogel kterikrat za take tudi maševati, ali dati sv. mašo opraviti.

„**Katol. Propovédnik**“, kakor naznanja g. Hinko Hladeček v „Katol. listu“, bode zarad bolehnosti g. vrednika s 6. tečajem jenjal izhajati; zastala snopiča 11. in 12. prideta še v 2—3 tednih. Tudi zarad slabega plačevanja naročnikov toži g. vrednik. Škoda za verli v „Propovédnik“, ki se smé imenovati čast hervaškega duhovstva! Oserčite se, južni bratje! Sezite pod roko izverstnemu vredniku z delom in s penezom, zlasti premožniši gospodje višega duhovstva, in ne puite propasti „Propovédnika, kakoršnega je mučno obuditi, ako zaspí in je vendar tako delo kervava potreba za jugoslovenske narode, kolikor moremo presoditi.

Spreobrnjenja. Iz Poznanja naznanjajo, da sta ondi v katoliško cerkev prestopila dva znamenita uda poljskega plemstva, namreč gg.: Hipolit Bremkovski in J. pl. Wierzchaševsky. V 16. stoletju je bil namreč majhen oddelek poljskega plemstva odpadel h kalvinstvu. Ker so bili pa iz serca vdani poljski narodnosti in so vidili, kako se tudi katoliško duhovstvo poganja za njo, v tem ko ji je protestanstvo nasprotno, so zlagoma opustili predsoje in se zopet vračajo k veri svojih očetov.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Iz Škofje Loke neka dobrotna družina 30 gld. — Č. g. stolni kaplan J. Erker 1 gl. — Prečast. g. dekan M. Kožuh 3 gl. — Č. gosp. Groznik benef. 1 gld. — Č. g. Val. Orehek 1 gold. — Č. g. župnik Ign. Podobnik 1 gl.

Za Tirolce in Korošce s povodnijo poškodovane: Č. g. J. Erker 1 gl. — Preč. g. dek. M. Kožuh 2 gl.

Za hišo katoliških rokodelskih pomočnikov v Ljubljani: Zbirka o božičnici 7 gl.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca v Ljubljani: Po č. g. V. Klobusu 9 gl. 16 kr. — Č. g. R. Merčun 3 gl. (v št. 52 je po zmoti stalo 2 gl.) — Preč. g. dekan M. Kožuh 2 gl.

Za opravo ubožnih farnih cerkev naše škofije: Zofija grofnja Auersperg 6 gl. — Iz Radeč na Dolenjskem 25 gl. 45 kr. — Pri čč. gg. Uršularicah oddano 5 gl. 93¹/₂ kr. — Gospodičina Hani Götz 60 kr. — Čč. gospé Uršularice v Ljubljani 30 gold. — Č. g. župnik Jož. Jereb 1 gl. — Neža Robič 1 gl.

Za g. Matija Majarja: Nekteri njegovih prijatlov 7 gld.

Za Marijino sirotišnico g. kan. dr. Jegliča v Sarajevu: Č. g. J. Erker 1 gl.

Za arrikanski misijon: Č. g. Fr. Groznik 1 gl. — A. P. 4 gl. — Gospá Gregelj 1 gl. — Neimenovana 1 gl. Neimenovan 25 kr.

Za sv. Detinstvo: Č. g. kat. Šim. Zupan od učenk 20 gl. — Po č. g. V. Klobusu 8 gl. — Č. g. dr. Josip Marinko 24 gl. — Č. g. Fr. Kregar 11 gl. — Po č. g. J. Erkerji več oseb 1 gl. — P. Pavlin 1 gl. 30 kr. — Č. g. P. Ogrin 2 gl. 24 kr.

Za Božji grob v Jeruzalemu: P. Pavlin 3 gl.
Za Pariško bratovšino za verne duše v vicah: Po č. g. Val. Klobusu 17 gl. — P. B. V. 5 gl.

Za bratovšino sv. Leopolda: Neimenovane 7 gl.
Za bratovšino čist. Spočetja: Andr. Kranjec 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. S. v V.: Lepa hvala; prej ko bo moč. — Mar. W. v Šk. Loki: Naročnina je oddana založništvu. — G. J. K.: Poskusimo drugi pot. — G. Fr. Š. v M.: Bode se zgodilo.